

JĘZYKI SEMINARIUM: polski, niemiecki
(z tłumaczeniem symultanicznym)
NOCLEG: MDSM Krzyżowa, MDSM Oświęcim

OPŁATA SEMINARIJNA:

- Dla uczestników z Polski: 300 / 150 PLN
- Dla uczestników z Niemiec: 900 / 300 PLN

Kontakt i zgłoszenia (mailowo, do 15 czerwca 2019):
Grzegorz Russek, russek@mdsm.pl
Dominik Kretschmann, d.kretschmann@krzyzowa.org.pl

Polsko-niemieckie seminarium

DROGI WOLNOŚCI
WOLNOŚĆ 1939 –
SOLIDARNOŚĆ 1989 –
ODPOWIEDZIALNOŚĆ 2019

30. lipca– 5. sierpnia 2019
Krzyżowa, Oświęcim

Partnerzy:

Fundacja Pamięci Ofiar Auschwitz-Birkenau
The Memorial Foundation for the Victims of Auschwitz-Birkenau

Organizatorzy:

6. edycja projektu "Drogi Wolności" skupiać się będzie przede wszystkim na refleksji o istniejących i brakujących śladach pamięci kluczowych dla polsko-niemieckiego sąsiedztwa zdarzeń historycznych, symbolizowanych datami 1939 oraz 1989, jak również wyptywającym z nich dla każdego z nas nakazem odpowiedzialnej aktywności dzisiaj.

Seminarium - także w tym roku - odbędzie się zarówno w Krzyżowej (30.VII - 2.VIII), jak i w Oświęcimiu (2.-5. VIII).

Istnieje możliwość, za niewielką dodatkową opłatą, rezerwacji noclegu przed rozpoczęciem (w Krzyżowej), jak i po zakończeniu seminarium (w Oświęcimiu).

Projekt skierowany jest (w pierwszej kolejności) do nauczycieli, multiplikatorów wymian młodzieżowych, organizatorów projektów w dziedzinie kultury, jak i do studentów.

Program seminarium:

30.07.2019, wtorek (Krzyżowa)

- Do godz. 12.30: przyjazd uczestników do Krzyżowej, check-in
- Powitanie, przedstawienie programu, oczekiwania uczestników
- Workshop: Rok 1989 w pamięci mojej rodziny

31.07.2019, środa (Krzyżowa)

- Orowadzanie i dyskusja: Kreisau/ Krzyżowa – 1939, 1989 i dzisiaj.
- Spotkanie ze świadkiem historii: Prof. Dr. Krzysztof Ruchniewicz
- Workshop: II Wojna Światowa w muzeach na prowincji – przygotowanie do zwiedzania w dniu następnym

01.08.2019, czwartek (Krzyżowa)

- Wyjazd do Dzierżoniowa: Muzeum miejskie oraz Synagoga Rutika
- Obiad w Krzyżowej
- Wyjazd do Świdnicy: Muzeum Dawnego Kupiectwa, Muzeum Broni i Militariów
- Refleksja dnia

02.08.2019, piątek (Krzyżowa, Oświęcim)

- Wyjazd do Oświęcimia, w drodze: program na Górze św. Anny
- Muzeum czynu powstańczego, Góra św. Anny
- Orowadzanie po Górze św. Anny: „Sanktuarium pielgrzymkowe, miejsce ideologii, obóz pracy”, Dr Anna Gruzlewska
- Przyjazd do Oświęcimia, refleksja nad 1. cz. Seminarium; wprowadzenie do części 2.

03.08.2019, sobota (Oświęcim)

- Wyjazd studyjny do Katowic – „Śląskie Centrum Wolności i Solidarności”: spotkanie ze świadkiem historii: uczestnikiem wydarzeń w kopalni „Wujek” w grudniu 1981 r. oraz dyskusja z dyr. Robertem Ciupą
- Wyjazd do Zabrze/ Hindenburg: (wciąż) Nieodkryte ślady historii – spacer z Dariuszem Walerjańskim
- Powrót do Oświęcimia, refleksja dnia

04.08.2019, niedziela (Oświęcim)

- Spotkanie ze świadkiem historii: byłym więźniem obozu Auschwitz-Birkenau
- Workshop „Odpowiedzialność 2019”
- Wieczór podsumowujący

05.08.2019, poniedziałek (Oświęcim)

- 1989-2019: zmiany w małopolskim miasteczku – spacer po Oświęcimiu
- Popołudnie: zwiedzanie Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau

